

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 24/2012-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júna 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., B., zastúpenej advokátkou JUDr. D. C., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 289/2005 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 289/2005 porušil základné právo spoločnosti T., s. r. o., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných priesťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 289/2005 p r i k a z u j e ďalej konať bez zbytočných priesťahov.

3. Spoločnosti T., s. r. o., p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré jej j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Spoločnosti T., s. r. o., p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 255,28 € (slovom dvestopäťdesiatpäť eur a dvadsaťosem centov), ktoré j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. D. C., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 24/2012-14 z 13. marca 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 289/2005 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že „Sťažovateľ ako žalobca podal na Okresnom súde Bratislava I. ako miestne príslušnom súde žalobný návrh z 26.4.2004 proti žalovaným v rade 1/ D. K., nar. ..., trvale bytom ..., P. a v rade 2/ D. K., nar....., trvale bytom ..., R., ktorým sa domáhal aby súd zaviazal žalovaných zaplatiť spoločne a nerozdielne sumu vo výške 2632,43 € (79.304,50 Sk) s príslušenstvom titulom zmluvného nároku, ktorý sťažovateľovi vznikol voči žalovaným podľa zmluvných dojednaní leasingovej zmluvy č. 604273 uzatvorenej medzi sťažovateľom ako poskytovateľom leasingu a žalovaným v rade 1/ ako prijímateľom leasingu dňa 5.12.2001. Žalovaná v rade 2/ ako manželka žalovaného v rade 1/ splnomocnila žalovaného v rade 1/ na uzatvorenie leasingovej zmluvy a súčasne sa

zaviazala v čestnom vyhlásení plniť solidárne so žalovaným v rade 1/ všetky záväzky vyplývajúce z leasingovej zmluvy. Okresný súd Bratislava I. vydal dňa 27.7.2004 pod sp. zn. Rob1351/2004 platobný rozkaz, ktorým žalovaných zaviazal zaplatiť spoločne a nerozdielne žalovanú istinu s príslušenstvom. Vec je prejednávaná pred Okresným súdom Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb 289/2005. Vo veci sa dňa 24.11.2006 konalo pojednávanie, ktoré okresný súd odročil na neurčito za účelom výsluchu účastníkov konania dožiadaným súdom. Dňa 9.3.2009 požiadal sťažovateľ okresný súd o nariadenie termínu pojednávania, pretože od posledného pojednávania uplynulo dlhšie časové obdobie bez akéhokoľvek procesného úkonu súdu. Od ostatného pojednávania, ktoré sa konalo dňa 24.11.2006 na Okresnom súde Bratislava I. neuskutočnil súd efektívne žiaden procesný úkon vo veci, teda od 24.11.2006 je súd vo vyššie uvedenej veci nečinný. Konanie vedené pred Okresným súdom Bratislava I. pod sp. zn. 27Cb 289/2005 nebolo do dnešného dňa právoplatne skončené, vo veci do dnešného dňa prvostupňový súd nerozhodol a po prvom pojednávaní vo veci, ktoré sa konalo v novembri 2006 súd nariadil na deň 4.3.2011, teda po uplynutí štyri a pol roka od prvého pojednávania vo veci druhé pojednávanie, ktoré sa nekonalo, pretože bolo súdom zrušené skôr ako sa konať malo (z dôvodu zmeny zákonného sudcu).“.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uviedla:

„Sťažovateľ si uplatnil svojim žalobným návrhom z 26.4.2004 na všeobecnom súde voči žalovaným svoj peňažný nárok na zaplatenie 2632,43 € s príslušenstvom ako nárok z leasingovej zmluvy. Svoj nárok sťažovateľ v žalobnom návrhu riadne odôvodnil a to s poukazom na tie ustanovenia leasingovej zmluvy, o ktoré svoj nárok opiera a riadne tento vyčíslil a doložil listinnými dôkazmi, preukazujúcimi tvrdenia o svojom nároku. Sťažovateľ má za to, že uvedený typ sporov z leasingových obchodov patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a tieto spory nepatria ani po právnej, ani po skutkovej stránke medzi spory mimoriadnej zložitosti a sú založené na právnom posúdení listinných dôkazov. Aj v súdnom konaní, ktorého prieťahy sťažovateľ namieta, si sťažovateľ uplatnil peňažný nárok, ktorý namietal žalovaný v rade 2/ aj to z dôvodov, ktoré vo vzťahu ku prejednávanej veci neboli relevantnými, teda rozhodovanie v tejto veci nevykazuje mimoriadnu zložitost' po právnej alebo skutkovej stránke.

Všeobecný súd po poslednom pojednávaní vo veci dňa 24.11.2006 odročil pojednávanie z dôvodu, ktorý nebol dôležitý a do dnešného dňa (teda viac ako 4 roky) neuskutočnil vo veci žiaden procesný úkon a zostal nečinný.

Vychádzajúc z uvedeného má sťažovateľ za to, že namietaným postupom Okresného súdu Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb 289/2005 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.“

Sťažovateľka sa domáhala aj priznania primeraného finančného zadostučinenia v sume 2 632 €, čo odôvodnila najmä celkovou dĺžkou a povahou namietaného konania. Podľa slov sťažovateľky „Pravdepodobnosť skutočného vymoženía nároku sťažovateľa od žalovaných sa plynutím doby znižuje a bude aj s ohľadom na výšku nároku, ktorý sa zvyšuje o príslušenstvo pohľadávky, v budúcnosti sťažené, ak nie nemožné. Zbytočnými prietahmi v konaní umožnil všeobecný súd žalovaným, aby sa zbavili majetku, z ktorého by sa mohol sťažovateľ domáhať vymoženía svojej pohľadávky... Neposkytnutie včasnej súdnej ochrany obmedzuje sťažovateľa v dispozícii s finančnými prostriedkami tak, aby dodržiaval svoje zmluvné záväzky voči svojim veriteľom, spôsobuje jeho sankcionovanie, daňovo-účtovné predpisy ho prostredníctvom svojich nástrojov nútia vytvárať oprávky a rezervy, čo má negatívny dopad na jeho činnosť a podnikanie.“

2.1 Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti T., s. r. o. , na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb 289/2005 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I. prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 289/2005 konal bez zbytočných prietahov.

3. Obchodnej spoločnosti T., s. r. o. , priznáva finančné zadostučinenie v sume 2632,- € (slovom dvetisícšesťstotridsaťdva eur), ktoré jej je Okresný súd Bratislava I. povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti T., s. r. o. trovy konania v sume 255,28 € (slovom dvestopäťdesiatpäť eur a dvadsaťosem centov) na účet jej právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. D. C., s.r.o. , do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

3. K prijatej sťažnosti sa vyjadril okresný súd, zastúpený jeho podpredsedníčkou JUDr. M. B., listom sp. zn. Spr 3303/2012 z 26. apríla 2012. Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení chronologicky popísala úkony vykonané súdom v danej veci, ktoré zodpovedajú obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu, a k veci ďalej uviedla:

«V predmetnej veci sa sťažovateľ ako navrhovateľ domáha zaplatenie sumy vo výške 2.632,43 EUR s príslušenstvom titulom zmluvného nároku na základe leasingovej zmluvy č. 604273. Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že súd je vo veci od dňa 24.11.2006, kedy bolo nariadené pojednávanie, nečinný, nakoľko z jeho strany nebol efektívne uskutočnený žiaden procesný úkon. ...

S poukazom na jednotlivé... úkony súdu, konštatujem, že konanie predmetnej veci je poznačené prietahmi. Nakoľko ako podpredsedníčke Okresného súdu Bratislava I mi neprináleží posudzovať zákonnosť zvoleného postupu súdu a povahu jednotlivých jeho úkonov, ako ani usmerňovať zákonného sudcu akým spôsobom má v súdnom konaní postupovať, posudzovala som postup súdu a jednotlivé jeho úkony iba z hľadiska ich plynulosti.

Vykonaným šetrením som zistila, že ku vzniku prietahov konaní zo strany súdu došlo z objektívnych dôvodov, a to najmä z dôvodu viacnásobného prerozdeľovania vecí zapísaných do súdneho oddelenia „27Cb“ medzi sudcov obchodného úseku Okresného súdu Bratislava I a z dôvodu veľkého počtu vecí v súdnych oddeleniach sudcov na obchodnom úseku Okresného súdu Bratislava I, spôsobeného ich nedostatočným personálnym obsadením. Subjektívne zavinenie zákonnej sudkyne, vyššieho súdneho úradníka, prípadne iných zamestnancov súdu v tomto prípade zistené nebolo.

V období od 18.11.2007 do 21.04.2009 súd vo veci nekonal, nakoľko zákonná sudkyňa JUDr. G. P., ktorej bola podľa platného rozvrhu práce vec pridelená, bola v období od 16.02.2008 do 29.08.2008 na materskej dovolenke a následne s účinnosťou odo dňa 01.11.2008 došlo k jej trvalému preloženiu na iný okresný súd.

Odo dňa 01.3.2009 bola vec podľa platného rozvrhu práce pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. E. S., ktorá sa stala novou zákonnou sudkyňou pre celé súdne oddelenie „27Cb“ s počtom vecí cca 600. Veľký počet vecí v súdnom oddelení a potreba oboznámenia sa s nimi zo strany zákonnej sudkyne boli dôvodom, pre ktorý bol súd v uvedenej veci naďalej nečinný.

Dňa 12.03.2010 bola vec podľa platného rozvrhu práce prevedená do súdneho oddelenie „30Cb“ a pridelená novej zákonnej sudkyňi JUDr. E. S. Aj v tomto prípade bol dôvodom pretrvávajúcej nečinnosti súdu, veľký počet vecí v súdnom oddelení „30Cb“, spôsobený nedostatočným personálnym obsadením sudcov na obchodnom úseku Okresného súdu Bratislava I.

Mám za to, že v období odo dňa 11.06.2004 do 18.11.2007 a v období odo dňa 26. 10.2010 do dňa vyhotovenia predmetného vyjadrenia, konal súd bez prieťahov.

V súvislosti s predĺžením konania poukazujem na úmrtie odporcu v I. rade, ktoré predstavuje prekážku postupu súdu podľa ust. § 107 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku, a o ktorom sa súd dozvedel z podania odporcu v II. rade doručeného súdu dňa 14. 02. 2011. Následkom tejto skutočnosti bola potreba vykonania viacerých procesných úkon súdu.

Prípadnú existenciu prieťahov v konaní spôsobených účastníkmi konania si dovoľím ponechať na zvážení ústavného súdu. Musím však poukázať na viaceré podania zo strany odporcu v II. rade, ktoré bolo potrebné procesne riešiť, čím sa konanie predĺžilo, ako aj na tú skutočnosť, že pojednávanie nariadené na termín 24. 11. 2006 bolo odročené pre ospravedlnenie odporcu v II. rade.

Na záver si dovoľujem Ústavný súd Slovenskej republiky požiadať, aby v prípade, ak dospeje k záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bolo porušené, bolo vzaté do úvahy, že zákonní sudcovia, ktorým bola vec pridelená na konanie a rozhodnutie, svojím konaním vznik prieťahov v konaní nezavinili.

Zároveň si dovoľujem požiadať Ústavný súd Slovenskej republiky, aby pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy vyššie uvedené objektívne dôvody, pre ktoré k prieťahom v konaní došlo, a aby sťažovateľovi nepriznal finančné zadosťučinenie v plnej výške.

Konečné rozhodnutie ponechávam na zváženie Ústavnému súdu Slovenskej republiky.»

Podpredsedníčka okresného súdu zároveň oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, ak ústavný súd dospeje k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

4. Právna zástupkyňa sťažovateľky podaním doručeným ústavnému súdu 19. apríla 2012 oznámila, že súhlasí s tým, aby ústavný súd prerokoval vec bez nariadenia ústneho pojednávania.

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 27 Cb 289/2005:

Dňa 4. mája 2004 sťažovateľka podala okresnému súdu žalobu o zaplatenie pohľadávky z lízingovej zmluvy v sume 79 304,50 Sk s prísl. proti D. K. (ďalej len „žalovaný“) a D. K. (ďalej len „žalovaná“, spolu ďalej len „žalovaní“).

Dňa 11. júna 2004 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu.

Dňa 20. júla 2004 sťažovateľka zaplatila súdny poplatok.

Dňa 27. júla 2004 okresný súd vydal platobný rozkaz sp. zn. Rob 1351/04, ktorým zaviazal žalovaných na zaplatenie dlžnej sumy.

Dňa 25. augusta 2004 sa žalovaná vyjadrila k predmetu žaloby.

Dňa 3. septembra 2004 okresný súd vyzval žalovanú, aby oznámila, či jej podanie má súd považovať za odpor proti platobnému rozkazu.

Dňa 24. novembra 2004 okresný súd uznesením zrušil platobný rozkaz z 27. júla 2004 z dôvodu, že sa ho nepodarilo doručiť žalovanému.

Dňa 4. marca 2005 bol spis prevedený do registra „Cb“ pod sp. zn. 27 Cb 289/2005 a bol pridelený sudkyni JUDr. J. G.

Dňa 1. apríla 2005 okresný súd oznámil účastníkom konania predpokladný termín pojednávania v roku 2008. Zároveň vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k žalobe (žalovaný výzvu prevzal, ale nevyjadril sa k nej).

Dňa 26. júla 2006 okresný súd nariadil pojednávanie na 24. november 2006.

Dňa 24. októbra 2006 žalovaná doručila podanie, v ktorom uviedla, že pojednávania sa nezúčastní, pretože jej nebola doručená žaloba, ani jej prílohy. Bol jej doručený len platobný rozkaz, ktorý bol zrušený. Žiadala žalobu proti nej zamietnuť.

Dňa 24. októbra 2006 okresný súd obratom opätovne doručil žalovaným žalobný návrh spolu s prílohami.

Dňa 14. novembra 2006 žalovaná požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu zhoršenia jej zdravotného stavu. Uviedla, že je ochotná vypovedať pred okresným súdom v mieste jej trvalého bydliska.

Dňa 24. novembra 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sa zúčastnila len právna zástupkyňa sťažovateľky. Pojednávanie bolo odročené na neurčito pre účel zistenia informácie týkajúcej sa trestného oznámenia podaného žalovanou vo veci podvodu v súvislosti s uzavretím lízingovej zmluvy, ako aj zistenia zdravotného stavu žalovanej a jej schopnosti zúčastňovať sa pojednávania.

Dňa 24. novembra 2006 okresný súd vyzval žalovanú na vyjadrenie, či súhlasí, aby sa konalo v jej neprítomnosti. Okresný súd zároveň požiadal Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Rimavskej Sobote, Úrad justičnej a kriminálnej polície v Revúcej (ďalej len „OR PZ“) o poskytnutie informácie, týkajúcej sa trestného oznámenia podaného žalovanou.

Dňa 8. decembra 2006 žalovaná v odpovedi na výzvu okresného súdu požiadala o možnosť, aby bola vypočutá Okresným súdom Rimavská Sobota, v obvode ktorého má trvalé bydlisko.

Dňa 29. decembra 2006 OR PZ oznámilo, že uvedená trestná vec bola uznesením z 20. decembra 2006 odmietnutá.

Dňa 12. januára 2007 okresný súd vyzval žalovanú na oznámenie dôvodov, pre ktoré žiada o výsluch prostredníctvom dožiadaného súdu.

Dňa 6. februára 2007 žalovaná doručila návrh na prerušenie konania z dôvodu podania žaloby o neplatnosť právneho úkonu – splnomocnenia, ktorým žalovaná splnomocnila žalovaného na podpis lízingovej zmluvy v jej mene. Zároveň zotrvala na jej vypočutí na základe dožiadania z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti a miesta konania vo veci.

Dňa 26. februára 2007 okresný súd vyzval žalovanú, aby oznámila, na ktorom súde a pod akou spisovou značkou je vedené konanie o jej žalobe o neplatnosť právneho úkonu. Zároveň vyzval žalovanú na predloženie kópie žalobného návrhu a rozsudku o rozvode manželstva žalovaných. Okresný súd tiež vyzval žalovaných na oznámenie, či došlo k vyporiadaniu ich bezpodielového spoluvlastníctva, príp. ako boli vysporiadané záväzky z predmetnej lízingovej zmluvy. Žalobcu vyzval, aby doručil otázky na žalovaných, ktoré im majú byť položené pri výsluchu dožiadaným súdom. Výzvy boli kanceláriou súdu vypravené až 30. mája 2007.

Dňa 15. júna 2007 žalovaná doručila právoplatný rozsudok o rozvode a splnomocnenie udelené Mgr. P. na jej zastupovanie v konaní. Uviedla, že k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva nedošlo. Zároveň požiadala okresný súd „o neplatnosť právneho úkonu v právnej veci žalobcu“.

Dňa 28. júna 2007 okresný súd vyzval žalovanú, aby doručila splnomocnenie udelené Mgr. P. ním podpísané a aby oznámila, či jej návrh na vyslovenie neplatnosti právneho úkonu má súd považovať za návrh na začatie konania. Zároveň opätovne vyzval žalovanú na oznámenie skutočností požadovaných vo výzve z 26. februára 2007.

Dňa 25. júla 2007 žalovaná v odpovedi uviedla, že požadované doklady nemôže súdu doručiť, keďže sa nemôže spojiť so svojim právnym zástupcom.

Dňa 14. augusta 2007 okresný súd opätovne vyzval žalovanú na splnenie povinností uvedených vo výzve súdu z 28. júna 2007. Výzva bola kanceláriou súdu vypravená až 24. septembra 2007.

Dňa 25. októbra 2007 žalovaná v odpovedi na výzvu súdu uviedla, že jej podanie označené ako „*Neplatnosť právneho úkonu*“ nemá súd považovať za žalobný návrh, pričom všetky relevantné listinné dôkazy doručí súdu jej právny zástupca.

Dňa 18. novembra 2007 okresný súd opätovne vyzval žalovanú na uvedenie skutočností požadovaných výzvou súdu z 26. februára 2007 a na doručenie splnomocnenia podpísaného jej právnym zástupcom.

Dňa 18. februára 2008 žalovaná doručila odvolanie splnomocnenia udeleného Mgr. P. a uviedla, že žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu podá najneskôr do 20. februára 2008, o čom súd upovedomí. Žalovaná namietla svoju pasívnu legitimáciu v spore, keďže pri podpisovaní splnomocnenia bola uvedená do omylu. Žiadala žalobu voči nej zamietnuť.

Dňa 9. marca 2009 právna zástupkyňa sťažovateľky požiadala o nariadenie termínu pojednávania.

Dňa 24. apríla 2009 zákonná sudkyňa JUDr. S. oznámila právnej zástupkyňi žalobcu, že termín pojednávania jej bude oznámený písomne.

Dňa 12. marca 2010 bol spis pridelený na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi okresného súdu JUDr. S.

Dňa 3. septembra 2010 bol spis pridelený na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi okresného súdu JUDr. J.

Dňa 2. decembra 2010 okresný súd prostredníctvom S., ústrednej evidencie väzňov a orgánov polície zisťoval adresu trvalého pobytu žalovanej.

Dňa 22. decembra 2010 Obvodné oddelenie PZ v Revúcej oznámilo, že žalovaná sa v mieste jej trvalého bydliska (... , R.) nachádza.

Dňa 11. januára 2011 okresný súd nariadil pojednávanie na 4. marec 2011.

Dňa 14. februára 2011 žalovaná doručila podanie, z ktorého vyplynulo, že žalovaný je nebohý. Z dôvodu finančných a zdravotných problémov požiadala o „*presunutie*“ konania na Okresný súd Revúca.

Dňa 1. marca 2011 okresný súd zrušil pojednávanie nariadené na 4. marec 2011 z dôvodu zmeny zákonného sudcu.

Dňa 2. marca 2011 bol spis pridelený na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi okresného súdu JUDr. S.

Dňa 4. apríla 2011 okresný súd požiadal Register obyvateľov Slovenskej republiky (ďalej len „register obyvateľov“) o oznámenie dátumu úmrtia žalovaného.

Dňa 18. apríla 2011 register obyvateľov oznámil posledný známy trvalý pobyt nebohého žalovaného.

Dňa 20. júna 2011 okresný súd vyzval žalovanú na oznámenie miesta a dátumu úmrtia žalovaného. Žalovaná zásielku v odbernej lehote neprevzala, preto jej bola výzva opätovne zasielaná 13. septembra 2011. Ani druhú výzvu žalovaná neprevzala.

Dňa 2. novembra 2011 okresný súd požiadal Mestský úrad P. o poskytnutie súčinnosti a zaslanie informácií súvisiacich s úmrtím žalovaného.

Dňa 18. novembra 2011 Mestský úrad P. oznámil, že žalovaný zomrel ... v R.

Dňa 23. novembra 2011 okresný súd požiadal Obecný úrad v D. o zaslanie úmrtného listu žalovaného. Žiadosť bola vypravená kanceláriou súdu 27. decembra 2011.

Dňa 12. januára 2012 Obecný úrad v D. doručil úmrtný list žalovaného.

Dňa 17. januára 2012 okresný súd požiadal Okresný súd Poprad o zaslanie právoplatného rozhodnutia o dedičstve.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 289/2005 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, posúdením namietaného konania podľa prvého kritéria dospel ústavný súd k záveru, že preskúmané konanie nie je po právnej ani skutkovej stránke zložitá – jeho predmetom je nárok na zaplatenie pohľadávky z lízingovej zmluvy, teda ide o vec patriacu do štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Napokon ani podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nenamietala zložitost' veci. Doterajšia dĺžka namietaného konania nebola teda závislá od zložitosti veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v namietanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnost', ktorá by mala byť osobitne

zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v namietanom konaní a v tejto súvislosti zistil, že okresný súd spôsobil predĺženie konania predovšetkým svojou nečinnosťou a neefektívnou činnosťou. Poukazujúc na chronologický prehľad doterajšieho priebehu konania ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v posudzovanom konaní nečinný v obdobiach:

- od 24. novembra 2004 (okresný súd zrušil platobný rozkaz) do 1. apríla 2005 (výzva žalovanému na vyjadrenie sa k žalobe), teda 4 mesiace,

- od 1. apríla 2005 do 24. októbra 2006 (okresný súd opätovne doručoval žalovaným žalobu s prílohami), teda 19 mesiacov,

- od 18. februára 2008 (žalovaná doručila odpoveď na výzvu okresného súdu z 18. novembra 2007) do 2. decembra 2010 (okresný súd zisťoval adresu trvalého pobytu žalovanej), teda 33 mesiacov.

Celkovo bol teda okresný súd v tejto veci nečinný 56 mesiacov, t. j. štyri a pol roka nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v preskúmvanej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02).

Obranu okresného súdu, podľa ktorého k vzniku priet'ahov v konaní došlo „z objektívnych dôvodov, a to najmä z dôvodu viacnásobného prerozdelenia vecí... a z dôvodu veľkého počtu vecí v súdnych oddeleniach sudcov na obchodnom úseku Okresného súdu Bratislava I... spôsobeného ich nedostatočným personálnym obsadením“, a že „zákonní sudcovia, ktorým bola vec pridelená na konanie a rozhodnutie, svojím konaním vznik priet'ahov v konaní nezavinili“, nemožno akceptovať. V tejto súvislosti treba opakovane zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Ústavný súd už uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00,

I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nebolo možné prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení podpredsedníčky okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka v sťažnosti žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 632 €, čo odôvodnila najmä celkovou dĺžkou a povahou namietaného konania.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, najmä na celkovú dĺžku namietaného konania bez jediného meritórneho rozhodnutia, považuje za primerané v sume 2 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd o návrhu na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

6. Ústavný súd napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. D. C.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie a podanie s'ťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2011 patrí odmena v sume dvakrát po 123,50 € a režijný paušál dvakrát po 7,41 €, preto trovy právneho zastúpenia s'ťažovateľky vypočítané podľa vyhlášky predstavujú celkovú sumu 261,82 €.

Keďže s'ťažovateľkou uplatnený nárok na náhradu trov konania nepresahuje sumu vypočítanú podľa vyhlášky, ústavný súd priznal s'ťažovateľke náhradu trov konania v ňou uplatnenej výške, t. j. v sume 255,28 €.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne s'ťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa bodu 4 výroku rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2012